

De Minister van Justitie en Veiligheid
De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**
Sector Staats- en
Bestuursrecht

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Contactpersoon

nota

Nader rapport rijkswet permanentmaking intrekking
Nederlanderschap

1. Aanleiding

De Afdeling advisering van de raad van State van het Koninkrijk heeft advies uitgebracht over het wetsvoorstel tot permanentmaking van de bevoegdheid tot intrekking van het Nederlanderschap in het belang van de nationale veiligheid (artikel 14, vierde lid, Rijkswet op het Nederlanderschap). Het betreft een 'zwaar' dictum (dictum C). Daarom is nieuwe behandeling in de Rijksministerraad vereist.

Datum
24 augustus 2021

Ons kenmerk
3505540

Bijlagen
5

2. Geadviseerde besluiten

- instemmen met het aanbieden van het gewijzigde wetsvoorstel, de gewijzigde memorie van toelichting en het nader rapport bij de RMR ten behoeve van indiening bij de Tweede Kamer en de Staten van de Caribische landen (bijlagen 1 t/m 3);
- ondertekenen van het aanbiedingsformulier voor de RMR (SJenV) en, na instemming van de RMR, het ondertekenen van het nader rapport en de gewijzigde memorie van toelichting (SJenV);
- ermee instemmen dat uw PA na indiening bij de TK via de woordvoerders aandringt op een spoedige inbreng voor het verslag.

3. Kernpunten

Door een horizonbepaling vervalt de bevoegdheid tot intrekking van het Nederlanderschap op 1 maart 2022. Het onderhavige wetsvoorstel strekt tot permanentmaking van deze bevoegdheid. De resterende termijn voor parlementaire behandeling is krap: als het wetsvoorstel niet voor 1 maart 2022 in werking treedt vervalt de bevoegdheid tot intrekking van het Nederlanderschap. Daarom is het van belang dat het wetsvoorstel zo snel mogelijk door de RMR wordt behandeld en wordt ingediend. De eerstvolgende RMR is op 24 september 2021. Dit betekent dat de onderhavige stukken op 3 september bij AZ moeten zijn ingediend.

4. Toelichting

4.1 Verwerking advies Afdeling

De Afdeling wijst op de gevolgen van de intrekking van het Nederlanderschap voor strafrechtelijke vervolging, op het veranderde dreigingsbeeld en op de ontwikkelingen in het strafrecht. In het licht hiervan betwijfelt zij de noodzaak van een permanente bevoegdheid tot intrekking van het Nederlanderschap. Hierop is geantwoord dat de intrekking van het Nederlanderschap niet tot hetzelfde doel strekt als het strafrecht. De intrekking strekt ertoe om legale terugkeer van uitreizigers onmogelijk te maken; dit doel kan niet middels enig

bestaand strafrechtelijk middel worden bereikt. Dat de intrekking van het Nederlanderschap de strafrechtelijke vervolging bemoeilijkt is inherent aan deze bevoegdheid, en vereist dat het belang van de nationale veiligheid per geval wordt afgewogen tegen het belang van strafrechtelijke vervolging. Daarnaast is uiteengezet dat het dreigingsniveau weliswaar lager is dan bij de invoering van deze bevoegdheid, maar er nog steeds een dreiging uitgaat van terugkeerders.

Ten aanzien van de grondslag voor verwerking van bijzondere categorieën van persoonsgegevens adviseert de Afdeling deze te beperken tot specifieke categorieën van persoonsgegevens. Dit advies is opgevolgd: de grondslag in het voorgestelde artikel 22d RWN is nu beperkt tot gegevens waaruit politieke opvattingen, religieuze of levensbeschouwelijke overtuigingen blijken, en gegevens over gezondheid.

Het wetsvoorstel schrapt de (bij amendement ingevoegde) ingevoerde taak van de CTIVD om toezicht te houden op de bevoegdheid van de Minister van JenV op het intrekken van het Nederlanderschap. De Afdeling is hier niet op tegen, maar adviseert in de toelichting in te gaan op de opgedane ervaringen met dit toezicht door de CTIVD. In reactie hierop is opgemerkt dat de CTIVD nog geen uitvoering heeft gegeven aan deze bevoegdheid zodat die ervaringen niet van belang zijn. Het wetsvoorstel brengt bovendien geen verandering aan in de bevoegdheid van de CTIVD om toezicht te houden op het handelen van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten.

Ten slotte adviseert de Afdeling om in de toelichting in te gaan op de intrekking van het Nederlanderschap voor de Caribische landen van het Koninkrijk. In reactie hierop is verduidelijkt dat dit wetsvoorstel hier geen verandering in aanbrengt. Bij een eventueel voornemen tot intrekking van het Nederlanderschap van een inwoner van een Caribisch land wordt het desbetreffende land betrokken, en speelt zowel het dreigingsbeeld in het desbetreffende land als het dreigingsbeeld van Europees Nederland een rol.

4.2 Ontwikkelingen hiervoor

Naar aanleiding van de nota van 12 oktober 2020 heeft u, na politieke sondering, ingestemd met het in (internet)consultatie geven van het onderhavige wetsvoorstel. Dit besluit was ingegeven door de voortdurende dreiging die uitgaat van terugkerende uitreizigers, het in opdracht van het WODC door de Rijksuniversiteit Groningen verrichte onderzoek naar de effecten en werking van de intrekking van het Nederlanderschap en de motie Yeşilgöz-Zegerius en Van Toorenburg, waarin de regering wordt verzocht de regeling tot intrekking van het Nederlanderschap permanent te maken.

In de nota van 15 maart 2021 bent u geïnformeerd over de resultaten van de (internet)consultatie en heeft u ingestemd met het aanhangig maken van het wetsvoorstel bij de ACKR en de RMR. In die nota is ingegaan op de ontvangen consultatiereacties en de wijze waarop deze zijn verwerkt. Daarbij is opgemerkt dat de geuite bezwaren veelal inherent zijn aan de intrekking van het Nederlanderschap en niet kunnen worden ondervangen door een andere vormgeving van deze bevoegdheid. Voorts is gedurende de consultatie door AZ en BZK gewezen op de (bij amendement ingevoegde) bevoegdheid van de CTIVD om toezicht te houden op de intrekking van het Nederlanderschap door de Minister van Justitie en Veiligheid, in het bijzonder op de doelmatigheid en proportionaliteit

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**
Sector Staats- en
Bestuursrecht

Datum
24 augustus 2021

Ons kenmerk
3505540

daarvan. Daarop is voorgesteld om deze bevoegdheid te schrappen, omdat deze taak zich niet verhoudt tot de (staatsrechtelijke) positionering van de CTIVD.

4.3 Politieke context

De intrekking van het Nederlanderschap krijgt veel politieke aandacht. Over het onderhavige wetsvoorstel heeft sondering in de coalitie plaatsgevonden, alvorens het in (internet)consultatie is gegeven.

Tijdens de parlementaire behandeling in 2016 was de politiek verdeeld. Het toenmalige wetsvoorstel werd gesteund door VVD, CDA, SGP, PVV en 50Plus (in de TK ook de toenmalige coalitiepartner PvdA). Andere partijen vroegen zich af of Nederland niet meer verantwoordelijkheid zou moeten nemen voor zijn eigen onderdanen door in alle gevallen in te zetten op strafrechtelijke vervolging (D66, CU, SP, GL).

4.4 Communicatie

DCOM is op de hoogte.

5. Informatie die zich niet leent voor openbaarmaking

-

Bijlagen (5)

1. Gewijzigd wetsvoorstel;
2. Gewijzigde toelichting;
3. Nader rapport;
4. Advies Raad van State van het Koninkrijk;
5. RMR-formulier.

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**
Sector Staats- en
Bestuursrecht

Datum
24 augustus 2021

Ons kenmerk
3505540